

ՀԱՏՈՒԿ ԹԵՄԱ. ՕՐ (YOM, BDB 398, KB 399)
SPECIAL TOPIC: DAY (YOM, BDB 398, KB 399)

Yom (օր՝ Ծննդոց 1) տերմինի նշանակության տեսությունները, որ վերցված և որդեգրված են Դոկ. Ջոն Հարրիսի /Dr. John Harris/ (Արևելյան Տեխասի Մկրտական Համալսարանի Քրիստոնեական Դասընթացների Դպրոցի դեկան և ՀԿ-ի դասախոս) ՀԿ-ի Ուսումնասիրություն I նշումներից՝

1. Բառացի քսանչորս ժամյա տևողության տեսությունը
Սա անմիջական՝ ուղղակի մոտեցում է (տես՝ Ելից 20:9-11): Այս մոտեցման արդյունքում հարցեր են առաջանում.

ա. Ինչպե՞ս կարող էր լույս լինել առաջին օրը, երբ արևը մինչև չորրորդ օրը դեռ չէր ստեղծվել:

բ. Ինչպե՞ս էր հնարավոր մեկ օրից էլ քիչ ժամանակի մեջ բոլոր կենդանիներին (հատկապես նրանց, որոնք աշխարհի այլ վայրերին են բնորոշ) անուն դնել (տես՝ Ծննդ. 2:19-20):

2. Օր - Հազարամյակ տեսությունը

Այս տեսությունը փորձում է ներդաշնակության մեջ բերել գիտությունը (հատկապես կենսաբանությունը) Սուրբ Գրքի հետ: Այս տեսությունն ասում է, որ «օրերը» «կենսաբանական դարաշրջաններ» էին իրենց տևողությամբ: Դրանց տևողությունը անհավասար է և նրանք մոտեցնում են համաչափ երկրաբանության մեջ նկարագրված զանազան շերտերը: Գիտնականները հակված են համաձայնելու Ծննդոց 1-ի ընդհանուր զարգացումների հետ. գոլորշի և ջրային զանգված է նախորդել ցամաքի և ծովի բաժանմանը, նախքան երկրի վրա կհայտնվեր կյանքը: Բուսական աշխարհը ստեղծվել է կենդանական աշխարհից առաջ, իսկ մարդը ներկայացրել է ամենավերջին և ամենաբարդ կյանքի տեսակը: Այս մոտեցումն ինքնին հարցեր է առաջ քաշում:

ա. Ինչպե՞ս են բույսերը գոյատևել «դարեր» շարունակ առանց արևի:

բ. Ինչպե՞ս էր բուսական աշխարհը վերապրում փոշոտումը, եթե «դարեր» անց նոր հայտնվեցին միջատները և թռչունները:

3. Իրար հաջորդող Հազարամյակ – Օր տեսությունը

Իրականում օրերը քսանչորս ժամ տևողությամբ են, սակայն յուրաքանչյուր օրը մյուսից բաժանվում է հազարամյակներով, որի ընթացքում այն ինչ ստեղծվել էր, զարգանում էր: Հարցեր են ծագում այսպիսի մոտեցումից.

ա. Միևնույն խնդիրներն են ծագում ինչպես և Օր- Հազարամյակ տեսության մեջ է:

բ. Արդյո՞ք տեքստը նշում է «օր» բառը, որպեսզի այն հասկացվի թե՛ քսանչորս ժամերը և թե՛ մի ամբողջ հազարամյակ:

4. Կատարելագործվող Արարչագործություն – Աղետ տեսությունը

Այս տեսությունը հետևյալ կերպ է բացատրվում. Ծննդոց 1:1-ի և 1:2-ի միջև գոյություն ունի մի անորոշ ժամանակահատված, որի ընթացքում երկրաբանական հազարամյակներ են անցել. այս ընթացքում, համաձայն հանաժողովի տված հերթականության ստեղծվել են նախապատմական արարածներ. մոտ 200,000 տարի առաջ մի գերբնական աղետ է տեղի ունեցել և բնաջնջել այս մոլորակի վրա գոյություն ունեցող կյանքի մեծ մասը և շատ կենդանիների վերացրել. դրանից հետո սկսել են Ծննդոց 1-ի օրերը: Այս օրերը ավելի շուտ վերաբերում են վերաստեղծմանը, քան թե սկզբնական արարչագործությանը:

5. Միայն Եղեմ տեսությունը

Ստեղծագործության պատմությունը վերաբերում է միայն Եդեմի Պարտեզի արարչագործությանն ու ֆիզիկական ասպեկտներին:

6. Ճեղքման տեսությունը

Ծննդոց 1:1-ի հիման վրա Աստված ստեղծեց կատարյալ աշխարհ: Ծննդոց 1:2-ի հիման վրա, Արյուսակը (Սատանան) դրվեց պատասխանատու այս աշխարհի վրա և ասպտամբեց: Այս Աստված դատեց Արյուսակին և աշխարհը՝ այն բնաջնջելով: Միլիոնավոր տարիներ շարունակ աշխարհը թողնվեց այդպես և երկրաբանական հագարամյակներն անցան: Ըստ Ծննդոց 1:3-2:3-ի Ք. Ա. 4004 թ-ին տեղի ունեցան վերաստեղծման վեց տառացի քանչորս ժամյա օրերը: Եպիսկոպոս Աշերը (Bishop Ussher, մ. թ. 1654) կիրառում էր Ծննդոց 5-ի և 11-ի սերնդաբանությունները, որպեսզի հաշվի և թվագրի մարդկության արարումը՝ Ք. Ա. 4004: Սակայն սերնդաբանությունները չեն ներկայացնում ժամանակագրական լիարժեք սանդղակները:

7. Սուրբ Շաբաթի Տեսությունը

Ծննդոց գրքի հեղինակը կիրառել է օրերի և մեկ շաբաթի հասկացությունը որպես բառացի միջոց արարչագործության մեջ Աստծո գործողությունների սուրբ ուղերձը ներկայացնելու համար: Այսպիսի կառուցվածքը լուսաբանում է Աստծո արարչագործության գեղեցկությունն ու համաչափությունը՝ ներդաշնակությունը:

8. Տիեզերական Տաճարի Հանդիսավոր Բացումը

Սա Ջոն Հ. Ուոլթոնի, *Ծննդոց Մեկի Կորած Աշխարհը*, (John H. Walton, *The Lost World of Genesis One*, IVP, 2009) գրքից վերջին տեսակետն է, որը վեց օրերը դիտարկում է որպես «ֆունկցիոնալ գոյաբանություն և ոչ թե նյութական գոյաբանություն՝ օնտոլոգիա»: Նրանք բնութագրում են Աստծուն որպես մարդկության բարօրության համար գործող տիեզերք ստեղծող կամ կարգադրող: Սա համապատասխանում է մյուս հնագույն տիեզերագիտություններին: Օրինակ, առաջին երեք օրերը ներկայացնում են Աստծուն որպես «եղանակները» (այսինքն՝ ժամանակը), «եղանակը» (այսինքն՝ բերքի համար) և «սնունդը» ապահովողի՝ ստեղծողի: «Բարի է» կրկնվող արտահայտությունը մատնանշում է ֆունկցիոնալ վիճակը:

Յոթներորդ օրը նկարագրում է Աստծուն Իր լիարժեք գործող և բնակեցված «տիեզերական տաճարը» մտնելիս, որպես դրա օրինական սեփականատեր, վերահսկող և տնօրինող: Ծննդոց 1-ը ոչ մի կապ չունի մատերիայի նյութական արարչագործության հետ, այլ այդ մատերիային հրամայելու հետ, որ դառնա Աստծո և մարդկության փոխհարաբերության համար գործնական մի վայր:

«Օրերը» դառնում են գրականական միջոց, որպեսզի հաղորդեն ANE-ի ընդհանուր համաձայնությունը, որ՝

ա. տարբերություն չկա «բնականի» և «գերբնականի» միջև:

բ. Աստված ներգրավված է մեր կյանքի յուրաքանչյուր ոլորտի մեջ: Նրա մեծ նպատակը՝ աշխարհայացքը չի եղել Իսրայելի բացառիկությունը, այլ հետևյալը՝

(1) նրա միաստվածությունը

(2) Ստեղծագործությունը մարդկության համար էր և ոչ թե աստվածների

(3) Իսրայելի պատմության մեջ չկա աստվածների միջև կամ աստվածների և մարդկանց միջև բախումներ

Նա ուրիշներից չի վերցրել իր արարչագործության պատմությունը, այլ կիսվել է իրենց ընդհանուր աշխարհայացքը:

«Օր» տերմինը սովորաբար վերաբերում է երկրագնդի պտույտի 24 ժամյա ցիկլին (այսինքն՝ Ելից 20:9-10), սակայն այն կարող է վերաբերել նաև ինչ-որ անորոշ ժամանակի (տես՝ Ծննդ. 2:4, 5:2, Հռութ 1:1, Սաղմ. 50:15, 90:4, Ժող. 7:14, Եսայի 4:2, 11:2, Չաք. 4:10):